שבועה דאורייתא. הכאה במקלת המענה שבועה דרבנן הא דרב נחמן: מיפר שבועה. אם אמר המחבר לחובב שבע ועוד: מיתה לנכסיה. אם אמר לוי כסבא ולוי משלם יורדין לנכסיו ומוחזין לזה: שכנגדו חשוד. המחבר חשוד על השבועה והכן לקמן (דף מד:) שתקנו חכמים שיהא המחבר ומיומן: תקנתא סיה. שבועה עצמה של היסת: תקנתא היא, ותקנתא לחובב חובב כסבא ומוחזין לתקנתא היסת שבועה שלא בתה עליו אלא בתקנת חכמים שלא שבדיון ויפסיד המחבר בלא שום שבועה: דעליני עלי דרבי יוסי. גבי מליאת חרס שוטה וקמן: נקטיה לנכסיה דלשבעיה לגליטיה פוטר. אוחזו בדיליו המלוים בו עד שיחן לו מליאת שעליו כלומר כיון דמשמתינן ליה לעולם עד דליתיב ליה ליה ליה לך למיתת לנכסיה עדיף מהתלי, כל דבר המלוי במחובר קרי ליה קובסא, דלמאר לחוב גרמא ומחיה לכובסא ואחר תמרי בחלו הן הגולין (מכות דף ח.): עד דמטי זמן נגדיה. לבתר תלתין יומין דהאמרינן רב מגביל אמאן דמסתי שמתיה דרבנן עליה תלתין יומין בהאמה נקיים (קדושין דף יב.): אשתבע לי. אלא פגם שטרו: ובי מה בין זה לזה אלא פגם שטרו לפוגם שטרו דתנן (כתובות דף פז.) הפוגמת כתובתה לא תפרע אלא בשבועה כילד-היתה כתובתה אלא זוז והוא אמר "התקבלת כתובתך" והיא אומרת "לא התקבלתי אלא מנה", הולכין ומודיעים המנה פוגמת את שטר כתובתה ולא תפרע המחר בשבועה דליכא למימר תו אשטרא דאמרת מסבינין לו מה יפה כחו משלם פגם את שטרו: פסח. גבי פגם את שטרו אע"ג דלא טעין לזה אשתבע לי" אלא אומר "פרעתיך" טעניגן ליה לאן ואמריגן לבעל השטר "השבע": משלם. מפקינו: לא מודתינן ליה. להשבע דמחיזי דמחדינן ליה, ולא לגבות לו דהא אמר ליה "אשתבע לי דלא פרעתיך": נתתיו לך פטור. אף משבועה ומיהו שבועת היסת אליכא: והא סבא דיון דמכעיה בעדים. והוה לו בפניהם כמאן דאוזפיה בעדים דמי: נתתיו

ומאן דתני דאסיפא כו'. תור"ת השתא דלא איתמר הלכתא כחד מהכך דיסתי היכא דליכא דרבא דממונא לא משבעינן וקלא ליה מספק דהמע"ה ואעפ"כ לא היה מוחה בדייניס המשבעין וקלא גרמה להשבע דליכא דאמרי- טפל לגמרן דאשון כמו שאומר ריב"ל מיהו אור"ת דאזלינן בתר המיקל *וכן משמע בס"ק דס"מ (דף ה.) גבי ההוא רעיא דמייתי התם מילתא דר"ל גרמיה דמתני' ור"ת דוחה דאיכא לאמר דמיתי דהתם דרישא דמילתא נקט ומסיפא פריך דמשבעינן ליה היכא דליכא דברא דממונא דהתם נמי איכא דברא דממונא מאחר שהיו רגילין למסור לו בכל יום ועוד דהא איכא סהדי דאכל תרי מיניהו ורב הלי גאון פי' דלא משבעינן ליה אלא משמתינן ליה על תגלי שיהא בשמתא *אם הוא חייב ואיתו משלם:

מאי איכא בין שבועה דאורייתא לשבועה דרבנן. בפ' הכומד (כתובות דף פח. ומס) גבי הא דאמר רב (ה) נחמן לי פקח שמעון מייתי ליה לידי שבועה דאורייתא פירש בקונטרס דנפקא מינה דבדאורייתא בעי למינקט תפלא בידיה ובדרבנן לא בעי ואין גרמה דהיא נפקותא לא אמרינן הכא ועוד דבפרק הסולת (ניעין דף לה. ומס) גבי אלמנה דקאמר אדרה בבית דין ואשבעה חון לב"ד פי' בקונטר' גופיה דבב"ד לא בעי אשתבועי מסוס דבעי לנקוטי תפלא בידיה אף על גב דשבועה דאלמנה שבועה דרבנן היא ובריש שמעתתא דהכומד (כתובות דף פז: ומס) פירש נמי בקונטרס גבי הא דסבר רמי בר חמא למימר שבועה דאורייתא דנפקא מינה לאפוקי שבועה: ולמר בר רב אשי דאמר בדאורייתא לשבועה דרבנן. ואמר בדרבנן אי אמר ליה השבע ושול הדין עמו דאורייתא(לפיסר)[לא. ולמר] בר רב אשי אפילו בדאורייתא מפקינן. ולית הלכתא כותיה. דהלכתא כותיה בכל התלמוד בר ממיסך שבועה וחיורי. ומיסנך הפך לבן. והני חיורי מפורש בפרק בהמה המקשה מר בר רב אשי בענין צומת הנידין כיון דזיניי אע"ג [דחורי] [דלא חורי]: הני תרתי בלחוד לית הלכתא כותיה. ואליבא דמר בר רב אשי. מאי ביניהו ואמרינן בדאורייתא אם לא ישבע נתחיבן לנכסיה ונותנין אותן לתובע אבל בדרבנן לא נתחיבן לנכסיה. ולר' יוסי דתנן בניפין פרק הניזקין מציאת חרש שוטה וקטן יש בהן גזל מפני דרכי שלום ר' יוסי אומר גזל בטור. ואוקימנא קסבר מוציאין אותו בדיינין. הנה אפילו בדרבנן מתחיבן לנכסיה. מאי ביניהו ואמרינן בדאורייתא אם היה הנתבע [חשוד על השבועה] אפילו השבועה ונשבע התובע ונוטל ובדרבנן לא מאי טעמא דעיקר השבועה מדרבנן תקנתא היא ותקנתא לתקנתא לישבע התובע ולישול לא עבדינן. ולרבנן דפליגי על ר' יוסי דאמרי לא נתחיבן לנכסי דנזל מציאת קטן מאי עבדינן לה: ואסיקנא משמתינן ליה ואי לא אתי ותבע למשריה עד תלתין יומין בתר ל' יומין הוא יומין נגדיה מנגדינן ליה כרב דרב מנגיד אמאן דחייל עליה שמתא דרבנן ל' יומין ולא קא חבע לשמתיה. והא דרב מפורשת ביבמות פרק רבן גמליאל: אמר רב פפא האי מאן דמפיק שטרא אחבריה ומן דפרעיו הוא לאו כל כמיניה. אלא אמרינן ליה זיל פרעיה ואי אמר ליה לישתבע לי דלא פרעתיה מחייבין ליה לאשתבועי ליה והני מילי בדמעון הלוה ואמר לישתבע לי אבל אגן לא מענינן ליה כי היכי דמענינן על הגנבים שטרו: ואי צורבא מרבנן הוא האי דמפיק שטרא אחבריה לא מזדקקינן ליה לזלזה כך מעין לישתבע לי: תוספתא (פ"ה) מנה לי בידך אין לך בידי. וכן המעון הוא לי בידי ונתתיו לך או שיש לי בידך במנה כפת פירות פטור: מנה לאבא בידך אין לי בידי או נתתיו לו או שיש לי בידי במנה כפות פירות: מנה לי ביד אביך אין לך בידו כלום או נתנו לך או שיש לו בידך במנה כפות פירות פטור. בתחלת שנים אוחזין בטלית חני ר' חייא מנה לי בידך והלה אומר אין לך בידי ועדים מעידין אותו שיש לו עליו נ' ושבע על השאר וק"ל כר' חייא: ג) וקשיא לן הא דתנינן בתוספתא היה מעון מנה בב"ד וכפר ובאו עדים והעידו שחייב לי חמשים זוז הרי זה משלם ופטור על השבועה. ואם היה עד אחד מעידו הרי זה נשבע על הכל: מתני' מנה לי בידך א"ל הן למחר אמר לו תנהו לי אמר

ומאן דתמתי לה אסיפא הכא הוא דאיכא דרא דממונא אבל התם דליכא דרא דממונא לא אמר איכא בין שבועה דאורייתא לשבועה דרבנן? איכא ביניהן מיפר שבועה בדאורייתא לא מפקינן שבועה בדרבנן מפקינן, ולמר בדרב אשי דאמר בדאורייתא נמי מפקינן שבועה מאי איכא בין דאורייתא לדרבנן מיחת לנכסיה בדאורייתא נחתינן לנכסיה בדרבנן לא נחתינן לנכסיה ולרבי יוסי דאמר בדרבנן נמי נחתינן לנכסיה דתנן מציאת חרש יש בהם גזל מפני דרכי שלום ר' יוסי אומר גזל גמור *ואמר רב חסדא גזל גמור מדבריהם למאי נפקא מינה להוציאו בדיינין מאי איכא בין דאורייתא לדרבנן? איכא ביניהן שכנגדו חשוד על השבועה בדאורייתא שכנגדו חשוד על השבועה אפקינן ליה שבועה ושמו אאידך בדרבנן תתנא היא *ותקנתא לתקנתא לא עבדינן. ולרבנן דפליגי עליה דרבי יוסי דאמרו בדרבנן לא נחתינן לנכסיה מאי עבדינן ליה? משמתינן ליה, אמר ליה רבינא לרב אשי האי *נכסיה בכובסיה דנשבקיה לגלימיה הוא? אלא מאי עבדינן ליה? אמר ליה משמתינן ליה עד דמטי זמן נגדיה ונגדינן ליה ושבקינן ליה, אמר רב פפא האי מאן דאפיק שטרא על חבריה ואמר ליה "שטרא פרוע הוא" אמרינן ליה "לאו כל כמינך זיל שלים", ואם אמר "לשתבע לי" אמרינן ליה "אשתבע ליה" *א"ל רב אחא ברה דרבא לרב אשי ומה בין זה לפוגם את שטרו? א"ל התם "אע"ג דלא טעין אהו, טענינן ליה, אנן הכא אמרינן ליה "זיל שלים ליה" ואי טעין ואמר "אשתבע לי" אמרינן ליה "זיל אשתבע ליה"! ואי צורבא מרבנן הוא לא משבעינן ליה, א"ל רב יימר לרב אשי "צורבא מרבנן מ"שלח גלימא דאנישי"? אלא לא מזדקקינן ליה לדיניה: מנה לי בידך כו': אמר רב יהודה אמר רב אסי המלוה את חבירו בעדים צריך לפורעו בעדים, כי אמריתה קמיה דשמואל אמר לי יכול לומר לו "פרעתיך בפני פלוני ופלוני והלכו להם למדה", תנן ומה לי ביין אמר לו הן למחר אמר לו "תנהו לי" נתתי לך פטור והא הכא *כיון דתבעיה בעדים כמאן דאוזפיה בעדים דמי וקתני פטור תיובתא

יכול אין לאיה לרב הלי מסס ועוד דלא דמי דבהיא דלקמיה ודלי תקנו מסוס דשכיחא דמתרמי זימנין מובא דבתר דפרעיה אשתבע שטרא בידיה כדאמרינן בפ"ק דב"מ (דף פז:) אשתמוטי דקא משתמיט דאמר ליה למחר יהבינא לך השתא ליתיה גבאי לי נמי אפשיטי דספרא זייר ליה אבל לגבי שבועה דאורייתא למה להם לתקן שיכול להופכה והשתא ההיא דלקמיה אמיא אפי' כמאן דפליג אמר בר רב אשי ורביע יאתק מלא בתשובות קדמוניות דלא מפקינא שבועה דאורייתא וכן בה"ג ובסדר תנאים ואמוראים הלכתא כמר בר רב אשי דמיפך שבועה ואורייתא לך מה שכתב בסדר תנאים ואמוראים דמיפך שבועה כגון שהיה המחויב שבועה חשוד וקאמר מר בר רב אשי דמפקינן אלגגדו אין רגלה דתבעוה לו חייבי אלא בסמוך דאמר מיכא ביניהו דאמר אמ